



ครั้งที่ ๑๒ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑

“การปลูกเห็ดโคน”

ข่าวประชาสัมพันธ์ สำนักปลัด

แผนงานการเกษตร งานส่งเสริมการเกษตร
เทศบาลตำบลยางหล่อ

เห็ดโคน หรือที่เรียก เห็ดปลวก เป็นเห็ดป่าที่มีราคาสูง เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีวิธีเพาะได้ ซึ่งต้องออกเก็บในป่าตามธรรมชาติเท่านั้น ประกอบกับเป็นเห็ดที่ขึ้นได้ในบางจังหวัดที่มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม รวมถึงจะออกได้เพียงในช่วงฤดูฝนราวเดือนพฤษภาคม-ตุลาคม แต่มีช่วงดอกสั้นเพียงไม่กี่วันเท่านั้น

สาเหตุที่เห็ดโคนหายาก และมีราคาแพง

๑. เห็ดโคนเป็นเห็ดที่มีวงจรชีวิตสั้น ใช้เวลาเพียง ๓-๕ วัน ตั้งแต่ออกดอกจนเหี่ยวเฉา และตายไป
๒. เห็ดโคนมีการเสื่อมสภาพหลังจากเก็บมาที่ค่อนข้างรวดเร็ว ในสภาพที่เห็ดสดเพียง ๕ ชม. เห็ดก็จะเริ่มเน่าเสีย และในสภาพเห็ดสดที่เปียก เพียง ๒-๓ ชม. เห็ดก็จะเน่าเสียไป
๓. พื้นที่เหมาะสมที่เห็ดโคนจะขึ้นได้มีอย่างจำกัด เนื่องจาก ต้องเป็นดินที่มีปลวก หรือ จอมปลวก อุณหภูมิต้องเหมาะสม ความชื้นต้องเพียงพอ จึงทำให้ในประเทศไทยมีไม่กี่จังหวัดที่มีเห็ดโคนขึ้น ได้
๔. พื้นที่เห็ดโคนออกดอก มักถูกเก็บเป็นความลับ เนื่องจากคนที่รู้แหล่งปลวกคนอื่นเข้าไปคอยเก็บ
๕. เห็ดโคนในปัจจุบันนี้ยังเพาะเลี้ยงไม่ได้ จึงทำให้มีราคาสูง และเป็นที่ต้องการของตลาดมาก



ลักษณะทั่วไปของเห็ดโคน

ลักษณะโดยทั่วไปของเห็ดโคนจะมีหมวกดอกมีรูปทรงกระหะคว่ำ หรือ คล้ายร่ม มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางตั้งแต่ 2-30 เซนติเมตร ขึ้นกับความสมบูรณ์ของดอกเห็ด สีของหมวกดอกมีตั้งแต่สีน้ำตาลปนดำ สีน้ำตาลปนแดง หรือสีน้ำตาล ส่วนปลายยอดของหมวกดอกมีลักษณะหลายแบบ มีทั้งแบบปลายแหลม และปลายมน แต่ส่วนใหญ่ในไทยมักพบแบบปลายแหลม เพราะเหมาะสำหรับการแทงโผล่ขึ้นมาเหนือดิน ผิวดอกเห็ดอาจเรียบหรือมีรอยย่น เนื้อเยื่อดอกภายในมีสีขาว ครีบดอกใต้หมวกมีลักษณะเป็นแผ่นบางสีขาวทำหน้าที่สร้างสปอร์ และเมื่อดอกบานเต็มที หมวกเห็ดด้านบนจะมีรอยแตกยาวเข้าถึงกลางดอก (ศศิษฐา ประเสริฐกุล, 2547)

วิธีเพาะเห็ดโคน

ถึงแม้ว่าเห็ดโคนจะไม่สามารถเพาะก้อนเชื้อได้ แต่ก็มีเทคนิคเลียนแบบธรรมชาติที่อาศัยเชื้อ (สปอร์) มาจากดอกเห็ดปลวกที่แก่ หรือจากจอมปลวก ซึ่งบางครั้งอาจไม่ได้ผล หรืออาจได้ผลเพราะขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง

การเพาะเห็ดโคนจากเชื้อ(สปอร์)

นำดอกเห็ดปลวกที่แก่จัด ๑ kg มาเขย่าในน้ำสะอาด ๕ ลิตร ใช้น้ำที่ได้จากการล้างเห็ด ให้นำไปรดบริเวณโพนปลวกที่อยู่ใต้ร่มไม้ มีแสงรำไร (รอจนถึงช่วงที่เห็ดเริ่มออกค่อยมาดูแล)



การเพาะเห็ดโคนจากเชื้อรังปลวก

- เตรียมวัสดุเพาะ ได้แก่ ดินเหนียวหรือดินรังปลวก ผสมกับ ขี้เลื่อยหมัก (หมักนาน ๑-๓ เดือน) อัตราส่วน ๓:๑
- นำรังปลวกที่มีเส้นใยราสีขาวมาบดเป็นก้อน คลุกผสมกับวัสดุเพาะ บรรจุใส่ถุงเปิด แล้วเก็บในที่ร่มหรือโรงเรือน หรืออาจทำเป็นกองในหลุมดินภายใต้โรงเรือน และให้รดน้ำให้ชุ่มทุกวัน
- การเพาะ ควรเพาะในช่วงกลาง-ปลายฤดูฝน เพื่อให้มีอุณหภูมิที่ใกล้เคียง และที่สำคัญในช่วงนั้น รังปลวกจะเริ่มเกิดเส้นใยของเชื้อเห็ดแล้ว ทั้งนี้ อาจใช้วิธีเลี้ยงรังปลวกเพื่อให้เกิดดอกเห็ด แต่เป็นวิธีที่ค่อนข้างยุ่งยาก และมีโอกาสเกิดดอกเห็ดน้อยมาก

“บริหารแบบธรรมาภิบาล ส่งเสริมการศึกษา พัฒนาคุณภาพชีวิต บริหารจัดการสิ่งแวดล้อมให้เป็นเมืองน่าอยู่

เคียงคู่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สร้างค่านิยมเศรษฐกิจพอเพียง”

สอบถามเพิ่มเติมได้ที่ เทศบาลตำบลยางหล่อ อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู 39180

โทร. 042-003255 โทรสาร. 042-003253